

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Γ' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 14 του Τούνη 1905 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Οδός Οικονόμου αριθ 4 | ΑΡΙΘ 139

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

- Γ. Σ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ. Από τη φυλακή μου.
- Γ. ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ. Η Κόλαση του Δάντη (ζυμα πρώτο).
- Α. ΒΕΛΕΛΗΣ. Ο Βησσαρίωνας και η Βιβλιοθήκη του Αι-Μάρκου.
- ΣΠΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ. Σκιάς Γροθιές (συνίγεια).
- Γ. Δ. ΝΑΛΕΤΗΣ. Το παλληκάρι της φακής (τέλος).
- Μ. ΧΑΪ-ΜΗΣ. Δεύτερη απάντηση κτλ.
- Γ. ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΣ. Το κλάμα του Γκιώνη.
- Δ. ΣΠΙΓΓΟΣ. Κορφοίτικα τραγούδια.
- ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΤΗΣ. Θεατρικές πινακίδες — η Εόβεογα.
- ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Λέκας Αρβανίτης. Ρώμος Φιλύρας. Νάξιος.
- ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΜΑΤΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ.—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΑΠΟ ΤΗ ΦΥΛΑΚΗ ΜΟΥ

Φίλατέ μου,

Σε ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου για όσα καλά έγγραψες πάντα για την «Μεταρρύθμιση» και για μένα, και ιδιαίτερα στο τελευταίο σου φύλλο, καθώς και για την τιμή που μου κάμνεις να μου ζητήσεις κάτι για το «Νουμά» σου.

Στο φοβερό αγώνα που ανέλαβα να ριζώ το άπαισιο «καθεστώς» που ρήμαζε την Ελλάδα και έφερε στον έσχατο κίνδυνο όλη την φυλή μας, έχασα, βλέπεις, την πρώτη μάχη.

Μα το «καθεστώς» αυτό είναι τρομερό φρούριο, που τα κόμματα το έχουν οργανωμένο με λεγεώνες τραμπούκων, με τάγματα δολοφόνων, με συντάγματα συκοφάντηδων, με άκροβολιστές δημοσιογράφους χτιμούς, με βαρύ πυροβολικό από κατεργαρέους, κλέφτες και ουτιδανούς, με ένα σκλάβο λαό που εργάζεται από κάτω από το βούρδουλά για να το άχυρωσή, με άρχηγούς που έχουν εκατομμύρια κι' έξοδεύουν να μη τους φύγη ή εξουσία.

Αλλ' η ιδέα, φίλε μου, είναι δυνατότερη από τα πιο δυνατά κάστρα και αν η πατρίδα μας είναι γραφτό να ζήσει και να δοξαστή πάλι, ε, θα πείση και το φοβερό αυτό κάστρο.

Θα χάσωμεν και άλλες μάχες ακόμα, μα στο τέλος θα νικηθώ το φρούριο και άπάνω θα στηθώ νικητρά η σημαία μιας νέας πατρίδας.

Έχασαμε την πρώτη μάχη, μα και ο έχθρος έπαθε πολλές απώλειες. Τον έξυτελίσαμε, τον έσεισαμε, τον εκλονίσαμε στα χαρακώματά του.

Εσπείραμε τον σπόρο της επανάστασης που θα σώση το έθνος.

**

Η «Μεταρρύθμιση» έπεσε προς το παρόν για πολλούς λόγους. Τους ξήγησα. Ο σπουδαιότερος ήταν, ότι τα όπλα της μέσα ήταν κατώτερα από το μέγεθος του σκοπού της.

Απαραίτητα για ένα αγώνα ο ένθουσιασμός, η θέληση, η τιμιότητα, ο έγωϊσμός, η γνώση, ο χαρακτήρας, αλλά θέλεις και πολεμοφόδια και αυτά μας λείψανε, κ' έχασαμε την πρώτη μάχη.

Αλλά μέσα στη φυλακή μου καταστρώνω τα σχέδια για τη νέα έφοδο. Μήπως θα λειποψυχήσω για μια φυλάκιση; Μα τότε τί άνδρας είμαι; Μα τότε τί «μεταρρυθμιστής» ξεφύτρωσα;

Κοντά σε μένα θ' έλθουν σιγά σιγά και άλλοι συναγωνιστές και ο λαός θα μας ακολουθήση για να ελευθερωθώ από τη σκλαβιά της «λευτερίας» — κλεφτουρίας» που έλεγε ο μακαρίτης ο Χρήστος ο Αράπης.

**

Μέσα στη φυλακή μου τραγουδώντας τακτοποιώ το έργο μου 18 χρόνων. Γράφω από το 1887, από μικρό παιδί.

Αλλ' από δέκα τώρα χρόνια πολεμάω για τη σημερινή ιδέα άκροβολιστικά, με έρθρα, λόγους, περιοδείες, βιβλία, φυλλάδια, ως που και κατώρθωσα να στήσω τη «Μεταρρύθμιση».

Αν έπρόκειτο ν' αποθάνω σήμερα, το έργο μου θ' άμυε. Έχει πιά τη θέση του στην ιστορία την εθνική μας.

Αλλ' εγώ δεν θέλω να γίνω μάρτυρας, ούτε θέλω να μου στήσουν άνδριάντα ύστερα από ένατο χρόνια.

Πάω για να φέρω άμεσο αποτέλεσμα. Θα άγωνισθώ με νέα δύναμη και νέα όρμη. Μόλις βρίσκομαι στην άρχή του σταδίου μου.

Μήπως είμαι άνανδρος ή γέρος, και θα τραπώ σε φυγή σαν συνταγματάρχης της Λάρισσας στην πρώτη φωτιά; Ούτε θέλω να μείνω στην ιστορία ο Ίερειάς της Έλληνικής φυλής, ούτε Ίουβενάλης να ονομαστώ.

Η θα νικήσωμε ή θα σκοτωθοίμε!

Έμπρός, παιδιά της νέας πατρίδας, όσοι έχετε μέσα σας λίγη ψυχή, για τη μεγάλη, τη γενική, τη ριζική «Μεταρρύθμιση».

Αμα ρίψωμε το «πολιτικό σύστημα» που άτιμάζει και καταστρέφει το έθνος και βλάωμεν θεμέλιο τίμιας πολιτείας, θα έλθη άμέσως κατόπι η εποχή για τις άλλες μεταβολές, στην εκκλησιά, στο σχολείο, στην κοινωνία, στις τέχνες και επιστήμες για να βγώ μια νέα Ελλάδα με νέα δύναμη και νέα

ψυχή, ικανή και με τους έξω έχθρους της να μετρηθώ και τον προορισμό της να κάμη.

Έμπρός, και από τα έρείπια ες βγή ή νέα πατρίδα!

Φυλακαί Συγγρού. 10 Αυγούστου 1905

Με πολλή αγάπη

Γ. Σ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ

Η ΚΟΛΑΣΗ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟ

Στης ζωής μας ως ήμουν το μισό ταξείδι. εύρήθηκα σε δάσος σκοτεινά γεμάτο κι ο άληθινός δρόμος για μένα ήταν χαμένος.

4. Αχ! και πόσο βαρύ να διηγηθώ πως ήταν το άγριο και τραχύ και δυνατό αυτό δάσος που στο διαλογισμό ξαναγεννή το φόβο!

7. πικρό τόσο, που ή πρίκα είναι σχεδόν θανάτου. Αλλά για να ιστορήσω το καλό που εύρηκα θα μιλήσω για όσ' άλλα εξάνοιξα εκεί μέσα.

10. Να ξαναπώ δεν ξέρω το πως μέσα εμπήκα, τόσο γεμάτος ήμουν ύπνο κ' αυτήν την ώρα που της αλήθειας έπαραίτησα το δρόμο.

13. Αλλ' ως ήμουν στα πόδια ενός βουνού φθασμένος

κατά το μέρος που έτελείωνε ή κοιλάδα που μούχεν από φόβο την καρδιά πληγώση, 16. άνάβλεφα και είδα πουχε πλιά τις πλάτες περιτυμένες τις άχτινες του πλανήτη που ίσια καθέναν όδηγέ σε κάθε δρόμο.

19. Ο φόβος τότε καταλάγιασε λιγάκι: που μες τη λίμνη της καρδιάς μούχε βαστάξη τη νύχτα που με τόσο είχα περάση πόνο.

22. Κι όπως αυτός που με πνοή λαχανιασμένη, βγαίνοντας έξω στου πελάγου τ' άκρογαίλι στα νερά του κινδύνου στρέφει και κοιτάζει,

25. παρόμοια και ή ψυχή μου, πώφευγεν άκόμη, έστρεψε όπισω εκεί να ξαναϊδή τον τόπο, που ζωντανόν ποτέ δεν άρχσε κανένα.

28. Αφού άνάπαφα λίγο το κομμένο σώμα, εξανάρχισα δρόμο προς το έμο πλάγι, ώστε το κάτου πόδι ήταν το στέρεο πάντα.

31. Και ίδου σχεδόν εκεί που άρχιναι τ' άνιφάρι μια πανθήρ' άλαφριά και γλήγορη περίσσια που από πλυμουδιαστό μαλλί' ταν σκεπασμένη,

34. κι από μπροσά μου δεν έσάλευε το πόδι, και τόσο μάλιστα μου έμπόδιζε το δρόμο, που έστρεψα εγώ πολλές φορές για να γυρίσω.

37. Καιρός ήταν που άρχινα να φωτίξ' ή μέρα